

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 3911/23
11.12.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Татјане Лемајић, председника већа, Марије Бошковић и Слободана Керановића, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Божа Прелевић, адвокат из Београда, улица Топличин венац бр. 11, против тужене Републике Србије – Министарства правде, чији је законски заступник Државно правобранилаштво са седиштем у Београду, улица Косовска бр. 31, ради накнаде штете, одлучујући о жалбама тужиоца и тужене изјављеним против пресуде Првог основног суда у Београду П 13152/15 од 17.03.2023. године, у седници већа одржаној дана 11.12.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПОТВРЂУЈЕ СЕ пресуда Првог основног суда у Београду П 13152/15 од 17.03.2023. године у делу става првог изреке којим је усвојен је тужбени захтев тужиоца и обавезана тужена да тужиоцу на име накнаде материјалне штете због неоснованог лишења слободе у периоду од 27.02.2006. године до 13.04.2007. године исплати на име разлике између уплаћеног износа накнаде зараде и пуног износа основне зараде износ од 556.887,31 динара са законском затезном каматом и то:

- за месец мај 2006. године износ од 62.501,25 динара са законском затезном каматом почев од 01.06.2006. године па до коначне исплате;
- за месец јун 2006. године износ од 62.501,25 динара са законском затезном каматом почев од 01.07.2006. године па до коначне исплате;
- за месец јул 2006. године износ од 62.501,25 динара са законском затезном каматом почев од 01.08.2006. године па до коначне исплате;
- за месец август 2006. године износ од 62.501,25 динара са законском затезном каматом почев од 01.09.2006. године па до коначне исплате;
- за месец септембар 2006. године износ од 62.501,25 динара са законском затезном каматом почев од 11.10.2006. године па до коначне исплате;
- за месец октобар 2006. године износ од 62.501,25 динара са законском затезном каматом почев од 01.11.2006. године па до коначне исплате;
- за месец новембар 2006. године износ од 38.828,19 динара са законском затезном каматом почев од 01.12.2006. године па до коначне исплате;
- за месец децембар 2006. године износ од 9.147,13 динара са законском затезном каматом почев од 01.01.2007. године па до коначне исплате;
- за месец јануар 2007. године износ од 38.728,71 динара са законском затезном каматом

почев од 01.02.2007. године па до коначне исплате;
-за месец фебруар 2007. године износ од 38.728,71 динара са законском затезном каматом почев од 01.03.2007. године па до коначне исплате;
-за месец март 2007. године износ од 38.728,71 динара са законском затезном каматом почев од 01.04.2007. године па до коначне исплате;
-за месец април 2007. године износ од 17.718,36 динара са законском затезном каматом почев од 01.05.2007. године па до коначне исплате и жалба тужене у том делу **ОДБИЈА** као неоснована.

УКИДА СЕ пресуда Првог основног суда у Београду П 13152/15 од 17.03.2023. године у преосталом делу става првог изреке којим је обавезана тужена да у корист тужиоца уплати надлежном Фонду за пензијско и инвалидско осигурање на име разлике између припадајућих а неуплаћених пореза и доприноса укупан износ од 255.317,75 динара и у ставу трећем изреке и у том делу враћа првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Побијаном пресудом Првог основног суда у Београду П 13152/15 од 17.03.2023. године ставом првим изреке усвојен је тужбени захтев тужиоца и обавезана тужена да тужиоцу на име накнаде материјалне штете због неоснованог лишења слободe у периоду од 27.02.2006. године до 13.04.2007. године исплати на име разлике између уплаћеног износа накнаде зараде и пуног износа основне зараде износ од 556.887,31 динара са законском затезном каматом и то:

-за месец мај 2006. године износ од 62.501,25 динара са законском затезном каматом почев од 01.06.2006. године па до коначне исплате;
-за месец јун 2006. године износ од 62.501,25 динара са законском затезном каматом почев од 01.07.2006. године па до коначне исплате;
-за месец јул 2006. године износ од 62.501,25 динара са законском затезном каматом почев од 01.08.2006. године па до коначне исплате;
-за месец август 2006. године износ од 62.501,25 динара са законском затезном каматом почев од 01.09.2006. године па до коначне исплате;
-за месец септембар 2006. године износ од 62.501,25 динара са законском затезном каматом почев од 11.10.2006. године па до коначне исплате;
-за месец октобар 2006. године износ од 62.501,25 динара са законском затезном каматом почев од 01.11.2006. године па до коначне исплате;
-за месец новембар 2006. године износ од 38.828,19 динара са законском затезном каматом почев од 01.12.2006. године па до коначне исплате;
-за месец децембар 2006. године износ од 9.147,13 динара са законском затезном каматом почев од 01.01.2007. године па до коначне исплате;
-за месец јануар 2007. године износ од 38.728,71 динара са законском затезном каматом почев од 01.02.2007. године па до коначне исплате;
-за месец фебруар 2007. године износ од 38.728,71 динара са законском затезном каматом почев од 01.03.2007. године па до коначне исплате;
-за месец март 2007. године износ од 38.728,71 динара са законском затезном каматом почев од 01.04.2007. године па до коначне исплате;
-за месец април 2007. године износ од 17.718,36 динара са законском затезном каматом

почев од 01.05.2007. године па до коначне исплате, као и да у корист тужиоца уплати надлежном Фонду за пензијско и инвалидско осигурање на име разлике између припадајуће а неуплаћене порезе и доприносе укупан износ од 255.317,75 динара.

Ставом другим изреке констатовано је да је тужба тужиоца у делу тужбеног захтева који се односи на накнаду штете на име изгубљене добити у виду дневница, на име накнаде материјалне штете на име трошкова превоза, на име накнаде материјалне штете на име трошкова које је породица тужиоца сносила услед посета тужиоцу у притвору и на име трошкова ангажовања браниоца, повучена.

Ставом трећим изреке обавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 361.567,00 динара.

Против наведене пресуде тужилац је благовремено изјавио жалбу побијајући решење о трошковима парничног поступка садржано у ставу трећем изреке због погрешне примене материјалног права.

Против наведене пресуде жалбу је благовремено изјавила тужена побијајући је у ставу првом и трећем изреке због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Испитујући правилност побијане пресуде у смислу члана 386 и 402 Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС" бр. 72/11 са каснијим изменама и допунама), Апелациони суд је нашао да је жалба тужене делимично основана.

У спроведеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 Закона о парничном поступку на које другостепени суд пази по службеној дужности. Побијана пресуда у потврђујућем делу става првог изреке нема недостатака због којих се не би могла испитати, јер супротно наводима жалбе тужене, изрека пресуде у том делу није неразумљива и не противречи сама себи и разлозима образложења који су непротивречни, јасни и довољни, те није почињена ни битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 12 Закона о парничном поступку.

Према утврђеном чињеничном стању тужилац је био радник МУП-а на радном месту ... Решењем Окружног суда у Београду Ки В 3/2006 од 01.03.2006. године тужиоцу је одређен притвор од 27.02.2006. године. Решењем Окружног суда у Београду Кв.бр.3/2006 од 13.04.2007. године тужиоцу је укинута притвор који се рачуна од 27.02.2006. године када је лишен слободе и тужилац је пуштен на слободу. Решењем МУП, Ресор јавне безбедности број 116-211/2006 од 07.04.2006. године тужилац је удаљен са посла почев од 27.02.2006. године зато што је решењем Окружног суда у Београду, Веће за ратне злочине Ки В 3/2006 од 01.03.2006. године тужиоцу одређен притвор и тим решењем је одређено да ће удаљење тужиоца са посла трајати док траје притвор, а за време удаљења тужиоцу припада накнада у висини од 1/3 плате која ће бити исплаћена на терет органа који је одредио притвор. Решењем МУП ДП бр.112-

5810/2007-1 од 05.12.2009. године тужилац је враћен на рад и распоређен на радно место ... у чину потпуковник полиције и тим решењем тужиоцу су призната сва права из радног односа која му по закону припадају од 14.04.2007. године до дана доношења решења. Тужилац и тужени су 26.9.2011. године закључили вансудско поравнање којим је констатовано да разлика у висини плате тужиоца за период од 14.4.2007. године када је укинут притвор закључно са 30.11.2009. године на основу решења Одељења за финансије и буџет, Управе за заједничке послове од 16.2.2010. године износи 1.665.356,98 динара и тужени је обавезан да наведени новчани износ и припадајуће порезе и доприносе на основу исплаћене разлике у плати уплати тужиоцу. Пресудом Вишег суда у Београду, Одељење за ратне злочине К-По2.бр.51/2010 од 09.05.2012. године тужилац је ослобођен оптужбе да је извршио кривично дело ратни злочин против ратних заробљеника у помагању из члана 144 КЗЈ у вези члана 24 КЗЈ и наведена пресуда потврђена је пресудом Апелационог суда у Београду Кж1-По2.бр.5/12 од 18.01.2013. године. Према налазу и мишљењу судског вештака економско-финансијске струке од 29.10.2021. године тужилац је претрпео штету услед неоснованог лишења слободе на име разлике између уплаћеног износа накнаде зараде и пуног износа основне зараде за периоду од 27.02.2006. године до 13.04.2007. године у износу од 556.887,31 динара са појединачним износима по месецима опредељено у табеларном приказу који је саставни део налаза и мишљења и штету на име неуплаћених пореза и припадајућих доприноса у износу од 255.317,75 динара.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је закључио да је тужена у обавези да сходно одредби члана 584 Законика о кривичном поступку и одредби члана 560 став 1 тачка 1 Законика о кривичном поступку важећег у време лишења слободе тужиоца, те сходно одредби члана 154 Закона о облигационим односима да тужиоцу накнади материјалну штету коју је претрпео неоснованим лишењем слободе у висини мање исплаћених и неисплаћених накнада и зарада налазећи да је пре лишења слободе тужилац радио код туженог на радном месту ..., да је након што му је одређен притвор удаљен са посла решењем од 07.04.2006. године, а почев од 27.02.2006. године као дана одређивања притвора и да му је у периоду од 27.02.2006. године до 13.04.2007. године исплаћивана 1/3 зараде, као и да је тужилац враћен на рад на исто радно место решењем од 05.12.2009. године и призната му права из радног односа од 14.04.2007. године до дана доношења решења о враћању на рад. Даље је првостепени суд, прихватајући налаз и мишљење судског вештака економско-финансијске струке нашао да тужиоцу припада накнада материјалне штете због изгубљених зарада у периоду од 27.02.2006. до 13.04.2007. године у укупном износу од 556.887,31 динара те је тужиоцу на наведени износ признао право на законску затезну камату од дана доспелости до исплате сходно члану 277 Закона о облигационим односима. Такође, првостепени суд је обавезао тужену да у корист тужиоца надлежном ПИО фонду исплати неисплаћене порезе и доприносе у износу од 255.317,75 динара према налазу и мишљењу судског вештака, а који тужиоцу припадају за утужени период за досуђене износе накнада зарада.

Првостепени суд је оценио као неоснован истакнути приговор пасивне легитимације на страни туженог налазећи да је тужилац на основу решења МУП-а Ресор јавне безбедности од 07.04.2006. године удаљен из МУП-а са 27.02.2006. године, да му је решењем Окружног суда у Београду, Веће за ратне злочине од 01.03.2006.

године одређен притвор, да је на основу решења МУП-а од 05.12.2009. године враћен и распоређен на радно место ... са признавањем свих права из радног односа која му по закону припадају од 14.04.2007. године до дана доношења решења о враћању на рад, а како је на основу правноснажне пресуде Вишег суда у Београду од 09.05.2012. године тужилац ослобођен оптужбе да је извршио кривично дело ратни злочин против заробљеника у помагању из члана 144 КЗЈ у вези члана 24 КЗЈ тужена је пасивно легитимисана у складу са одредбом члана 169 став 1 у вези члана 164 Закона о раду и члана 154 Закона о облигационим односима и дужна је да тужиоцу надокнади штету коју потражује.

Првостепени суд је ценио истакнути приговор застарелости потраживања и нашао да је неоснован у смислу одредбе члана 196 Закона о раду којим је прописано да сва новчана потраживања из радног односа застаревају у року од 3 године од дана настанка обавеза те како је пресудом Вишег суда у Београду од 09.5.2012. године тужилац ослобођен оптужбе и како је наведена пресуда потврђена пресудом Апелационог суда у Београду од 18.01.2013. године рок застарелости је почео да тече 18.01.2013. године а како је тужба поднета 01.4.2014. године поднета је у оквиру рока прописаног наведеном законском одредбом због чега потраживање тужиоца није застарело.

По ставу Апелационог суда у Београду, супротно жалбеним наводима тужене, чињенично стање утврђено је потпуно и поуздано и оно произилази из доказа у списима предмета, које је првостепени суд правилно оценио у складу са одредбом чланом 8 Закона о парничном поступку.

Имајући у виду правилно и потпуно утврђено чињенично стање, Апелациони суд је нашао да је првостепени суд правилном применом материјалног права одлучио као у делу става првог изреке побијане пресуде којим је усвојио захтев тужиоца за накнаду материјалне штете на име разлике између уплаћеног износа накнаде зараде и пуног износа основне зараде за период од 27.02.2006. године до 13.04.2007. године у укупном износу од 556.887,31 динара са законском затезном каматом на појединачне месечне износе ближе наведене у изреци почев од доспелости до исплате, а у складу са налазом и мишљењем судског вештака.

Неосновано се жалбом тужене побија првостепена пресуда у потврђујућем делу става првог изреке указивањем да је у смислу чланова 165, 166, 168, и 169 Закона о раду обвезник исплате разлике између износа накнаде примљене на основу члана 169 Закона о раду и пуног износа основне зараде послодавац.

Законом о раду одредбом члана 165 прописано је да запослени може да буде привремено удаљен са рада: ако је против њега започето кривично гоњење у складу са законом због кривичног дела учињеног на раду и у вези са радом; ако непоштовањем радне дисциплине или повредом радне обавезе угрожава имовину веће вредности утврђене општим актом или уговором о раду; ако је природа повреде радне обавезе, односно непоштовање радне дисциплине или је понашање запосленог такво да не може да настави рад код послодавца пре истека из члана 180 став 1 овог закона, док је одредбом члана 166 истог закона прописано да запослени коме је одређен притвор

удаљује се са рада од првог дана притвора док притвор траје. Чланом 168 Закона о раду став 1 прописано је да за време привременог удаљења запосленог са рада у смислу члана 165 и 166 овог закона запосленом припада накнада зараде у висини 1/4 а ако издржава породицу у висини 1/3 основне зараде (став1); накнада зараде за време привременог удаљења са рада у смислу члана 166 овог закона исплаћује се на терет органа који је одредио притвор (став 2). Према одредби члана 169 истог закона прописано је да запосленом за време привременог удаљења са рада у смислу члана 165 и 166 закона припада разлика између износа накнаде зараде примљене по основу члана 168 овог закона и пуног износа основне зараде и то: ако кривични поступак против њега буде обустављен правноснажном одлуком или ако правноснажном одлуком буде ослобођен оптужбе или је оптужба против њега одбијена али не због ненадлежности; ако се не утврди одговорност запосленог за повреду радне обавезе или непоштовање радне дисциплине из члана 179 став 2 и 3 овог закона.

Одредбом члана 14 Законика о кривичном поступку (“Службени гласник РС”, бр.70/01 са каснијим изменама и допунама) који је био на снази у време притварања тужиоца, прописано је да лице које је без основа осуђено за кривично дело или је без основа лишено слободе има право на рехабилитацију, право на накнаду штете од државе као и друга права утврђена законом. Одредбом члана 18 Законика о кривичном поступку (“Службени гласник РС”, бр.72/11 са каснијим изменама и допунама), који је био на снази у време када је тужилац правноснажно ослобођен оптужбе прописано је да лице које је неоснован лишено слободе или осуђено за кривично дело, има право на накнаду штете од државе, као и друга права прописана законом. Имајући у виду цитиране одредбе Законика о кривичном поступку јасно произилази да се право на накнаду штете у случају неоснованог лишења слободе (без обзира да ли је реч о материјалној или нематеријалној штете, закон не прави никакву дистинкцију у том смислу) остварује од тужене.

Имајући у виду да се према члану 168 Закона о раду накнада за време привременог удаљења са посла исплаћује на терет органа који је одредио притвор, дакле и у ситуацији када је исход кривичног поступка и даље неизvestан, нејасно је зашто би у ситуацији када је окривљени ослобођен од оптужбе, обавеза да надокнади пуни износ зараде била на послодавцу код чињенице да запослени за то време није имао радни допринос код послодавца. Поред тога, према општим одредбама облигационог права да би једно лице одговарало за штету између његове радње и настале последице (штете) мора постојати узрочно-последична веза, те ако је реч о субјективној одговорности, на страни штетника мора постојати кривица за проузроковану штету. У конкретном случају не постоји радња послодавца којом је тужиоцу проузрокована штета те имајући у виду правила облигационог права несумњиво је да он не може бити обавезан да тужиоцу надокнади материјалну штету коју није проузроковао, а не постоји било који други утврђени основ одговорности послодавца тужиоца.

Са свега наведеног, Апелациони суд у Београду је одбио жалбу тужене као неосновану и потврдио побијану пресуду у делу става првог изреке применом одредбе члана 390 Закона о парничном поступку, одлучивши као у ставу првом изреке ове пресуде.

Међутим, не може се прихватити као правилна одлука првостепеног суда у преосталом делу става првог изреке побијане пресуде којом је одлучено о захтеву тужиоца за исплату накнаде материјалне штете на име разлике између припадајућих а неуплаћених пореза и доприноса надлежном Фонду за пензијско и инвалидско осигурање у износу од 255.317,75 динара. По оцени другостепеног суда у том делу се првостепена пресуда не може испитати са становишта материјалног права, о чему овај суд води рачуна по службеној дужности. Наиме, сходно члану 2 и 3 Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање (“Службени гласник РС” бр. 84/04, 61/05, 62/06, 5/09, 52/11, 101/11, 47/13, 108/13, 57/14, 68/14, 112/15, 113/17, 95/18, 86/19, 153/20, 44/21, 118/21, 138/22, 92/23 и 94/24) постоје три врсте доприноса и то доприноси за пензијско и инвалидско осигурање који се уплаћују Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање, доприноси за здравствено осигурање који се уплаћују Републичком фонду за здравствено осигурање и доприноси за случај незапослености који се уплаћују Националној служби за запошљавање, па је остало нејасно којем надлежном фонду и коју врста доприноса је дужан исплатити тужени.

Из наведених разлога, Апелациони суд у Београду је укинуо побијану пресуду у преосталом делу става првог изреке применом одредбе члана 392 став 2 Закона о парничном поступку, те одлучио као у ставу другом изреке.

Укинута је и одлука о трошковима парничног поступка, пошто одлука у том делу зависи од коначног исхода спора.

У поновном поступку првостепени суд ће отклонити пропусте на које му је указано овом пресудом, па ће пошто правилно утврди којем органу и коју врсту доприноса тужилац тражи да уплати тужени, донети нову, јасно образложену и на закону засновану одлуку о захтеву тужиоца којим је тражио да се обавезе тужени да уплати разлику између припадајућих а неуплаћених пореза и доприноса за период од 27.2.2006. године до 13.4.2007. године.

Председник већа-судија
Татјана Лемајић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић